

FARSKÝ LIST

7.X.2018

ročník XI.

41

Informačný týždenník Rímskokatolíckej farnosti
Najsv. Mena Ježiša a Márie v Prešove – Nižnej Šebastovej

Bol som nedávno v divadle, pozvali ma. Bola to inscenácia o košičanke bl. Sára Šalkaházi. Nádherný príbeh o veľkej žene a bolo to veľmi dobre zahraté, naozaj silný zážitok. Sám od seba by som asi nešiel, ale som vďačný. Prečítajte si jej príbeh. (farár)

SÁRA SALKAHÁZI

Sestra Sára Salkaházi (Sára Schalkház) pochádzala zo známej košickej hoteliárskej rodiny. Jej otcom bol Leopold Schalkház mladší a dokonca aj jej rodiskom bol otcov hotel „Schalkház“ na dolnom konci košickej Hlavnej ulice (na mieste bývalého hotela Slovan), kde prišla na svet 11. mája 1899. Pokrstili ju v dome sv. Alžbety v Košiciach dňa 11. júna 1899. Ledva prestala byť batolaťom, stala sa polosirotou, keďže jej zomrel otec, ale matka Klotilda sa postarala, aby vyrastala ako väčšina košických detí strednej triedy tých čias. V Košiciach vychodila základné školy, tu sa hrávala vraj dosť temperamentne a zväčša s chlapcami, tu tiež ešte počas dospievania začala objavovať svoju vnútornú spiritualitu, čo však zatiaľ neovplyvnilo jej svetské smerovanie životom. Jedna z jej spolužiačok a zároveň priateľka ju poznala ako dievča veselej povahy, výmyselníčku duchaplných žartíkov, ale spomína la aj jej hlboké sociálne cítenie, vernosť a vytrvalosť. Mala zmysel pre literárnu tvorbu a už ako dozrievajúce dievča skúšala písať divadelné hry. Vyštudovala však typicky ženské povolanie – Košický učiteľský inštitút a svoju životnú púť započala ako učiteľka. Dospela a doštudovala práve v závere prvej svetovej vojny. Neskôr sa vyučila za kníhviazačku. Od roku 1919 začala prispievať do rôznych periodík. Ešte v tom istom roku dostala novinársky preukaz. Medzitým prežívala dynamický život novinárov, plný zmien. Vo svojom denníku píše o svojom predchádzajúcom živote: „Samostatnosť, cigarety, kaviareň, túlanie sa po širom svete s rukami vo vreckách, rýchla večera v malom hostinci, cigánska hudba,...“

V rokoch 1922 – 1923 bola niekoľko mesiacov zasnúbená. Sára si čoskoro uvedomila, že k jej veľmi temperamentnej, suverénnej povahe sa nebude hodiť život ženy hospodárskeho správcu niekde na majeri, a tak vrátila svoj snubný prsteň. V tom čase sa v jej srdci hlási vnútorný hlas, prebúdza sa v nej povolanie k zasvätenému životu. V jednej zo svojich spomienok o tom píše: „A čo, ak si ma vyhlíadol pre seba Pán Boh?... Prvé slovo už odznelo a ty si ho počula! A predsa si nerozhodná, nepokojná, hľadajúca, sužujúca sa, lebo je niečo, na čo si neodpovedala... možno je to zamestnanie, v ktorom nachádzaš toľko radosti,... možno iba tie niekoľko halierové cigarety, ktorých dym ťa predsa zahaľuje tak nepreniknuteľne.“ Boj o povolanie trval presne desať rokov. V roku 1927 sa zoznámila so sociálnymi sestrami v Košiciach. V 1928 absolvovala sociálny kurz, ktorý organizovali sociálne sestry. Jej moderný štýl a fajčenie pokladali síce za podivné, ale nebránili jej ceste do Spoločnosti. Sára uznala, že sa musí zmeniť aj za cenu ťažkých bojov. Za krátky čas si odvykla od fajčenia a od „voľnosti“, ktorú ponúkal novinársky život, aby mohla vykročiť na cestu vnútornej slobody, ktorá sa otvára duši, ktorá sa darovala Bohu.

V roku 1929 prijali jej prihlášku do Spoločnosti sociálnych sestier. Vo februári začala noviciát v Szegvári. Niekoľko mesiacov pred zložením sľubov prežila v Košiciach, kde na ňu čakala práca s organizovaním charity. Svoje prvé sľuby zložila na Turíce 1930 v Szegvári. Jej mottom bolo jediné slovo: „Alleluja!“ Na jeseň 1932 bola preložená do Komárna, kde vykonávala podobnú službu ako v Košiciach, ale za omnoho ťažších okolností. Bola skutočne preťažená. Okrem organizovania charity, viedla kuchyňu pre deti, týždenne vyučovala dvadsaťšesť hodín náboženstvo ako katechétka a redigovala časopis „Katolícka žena“. V roku 1934 ju v stave krajného vyčerpania poslali naspäť do Košíc. Predstavené jej duševný stav

posudzovali ako neistotu v povolani. V tomto roku nemohla zložiť sľuby. Začala sa najväčšia skúška života, akou prechádzali mnohí svätci, tzv. „prenasledovanie dobrými“. Sestra Sára bola ochotná pretrpieť všetko pre Kristovu lásku: „Chcem si dušu obrniť pred blížiacimi ťažkosťami. Neprosím,

Pane,... ale ak mi ich pošleš, chcem ich prijať s láskou. Chcem sa na to pripraviť dopredu, hoci sa ma nepochopenie dotkne z ktorejkoľvek strany... nech ho prijmem ako príležitosť, ktorá ma vždy viac a viac bude spájať s Tebou!“ Cez duševné utrpenia nasledujúcich rokov v nej dozrievala milosť nepretržitého dôverného kontaktu s Božským Snúbencom. „Jediným šťastím je byť Božím dieťaťom, je to šťastie, kedy všetko ostatné sa stáva ničotným“, – píše svojej priateľke. Maďarskí benediktíni žijúci v Brazílii, ponúkli sociálnym sestrám možnosť pracovať v misiách. Sestra Margita Slachtová, generálna predstavená, ktorá poznala túžby sestry Sára, nezamietla jej prosbu. Sestra Sára preto odišla na prípravu do Materského domu v Budapešti. Medzičasom, kvôli nepriaznivo sa vyvíjajúcim udalostiam druhej svetovej vojny, stalo sa nemožným vycestovať na misiu do Brazílie. „Už ani neprosím, aby som sa dostala do Brazílie, prosím iba, aby som mohla sväto žiť, sväto slúžiť Pánu Bohu.“ – píše vo svojom denníku.

Večné sľuby zložila na Turíce r. 1940. Jej novým mottom bolo: „ALLELUIA! ECCE EGO, MITTE ME!“ (Hľa, tu som, pošli mňa!). Stále silnejšie v nej dozrievala túžba, aby mohla svoj život obetovať „pre prípad, ak by nastala doba prenasledovania Cirkvi, Spoločnosti a sestier“ (citát z modlitby obetovania svojho života). Dostala k tomu súhlas. Obetovanie sa uskutočnilo v kaplnke Svätého Ducha v Materskom dome Spoločnosti v úplnej tajnosti, v prítomnosti predstavených koncom roka 1943. Potom to začalo ísť so situáciou dole vodou. Prišla nemecká okupácia a neskôr ultrafašistický Szálasiho režim. Začal sa pohon na Židov a iné prenasledované zložky obyvateľstva. Sociálne sestry pochopiteľne stáli na strane tých, čo boli v tiesni. Vybavili im falošné doklady a ukrývali ich vo všetkých budapeštianskych i vidieckych domoch Spoločnosti. Za záchranu života im vďačí okolo tisíc osôb, približne sto z nich sestry Sára. Bolo len otázkou času, kedy to sľediči režimu odhalia. Ten moment prišiel v prvý deň po vianočných sviatkoch, 27. decembra 1944. Deň predtým obkľúčila a nepriedyšne uzavrela Budapešť Červená armáda. Zatiaľ čo nemecké jednotky kládli Rusom zúrivy odpor, maďarské oddiely šípových krížov, „nilašov“, masovo vraždili vlastné obyvateľstvo. V tejto pekelnej atmosfére obkľúčili nilaši robotnícky ženský domov na Bokréta utca (Kytičkovej ulici) v peštianskej robotníckej štvrti Ferencváros. Pri pátraní po Židoch zaistili štyri podozrivé

osoby a jednu z katechétiok. Sestra Sára práve nebola v dome, prišla až na koniec akcie. Mohla sa zachrániť pred zatknutím, ale neurobila to. Ako zodpovednú vedúcu domu aj ju odvliekli a podľa očitého svedka ju ešte v ten istý večer poniže Petöfiho mosta – vyzlečenú donaha – odstrelili do ľadového Dunaja. Sestra Sára si minútu pred popravou pokľakla, obrátená smerom k svojim vrahom a s očami pozdvihnutými k nebesiam sa prežehnala veľkým krížom. Pán Boh prijal obeť jej života, jej martýrium sa naplnilo. Žiadnej zo sociálnych sestier, ktoré sa zúčastňovali na akcii záchranu Židov, sa nič nestalo. Ani jedna sestra neprišla o život v dôsledku ukrývania prenasledovaných počas druhej svetovej vojny. Za tento prejav hrdinskej lásky, sestry Margite Slachtovej a sestry Sára Salkaháziovej, udelila Izraelská vláda vyznamenanie „In memoriam“, a v záhrade JAD WASHEN na ich počesť vysadili strom úcty a vďaky.

Svätý Otec Benedikt XVI. podpísal dňa 28. apríla 2006 dekrét o blahorečení Božej služobnice sestry Sára Salkaházi. Za blahoslavenú bola vyhlásená 17. septembra 2006 počas slávnostnej sv. omše na námestí pred bazilikou sv. Štefana v Budapešti.

Ak by ste mali chuť, hrajú to na malej scéne Štátneho divadla v Košiciach 29.10., 29.11. a 21.12.2018. (<https://www.sdke.sk/sk/cinohra/kamil-ziska-sara-salkhazi>)

OHLÁŠKY

Sviatosť manželstva chcú prijať:

TOMÁŠ KROUPCH, syn Imricha a Daniely rod. Gurčíkovej, býv. v Malom Šariši
MICHAELA DURILLOVÁ, dcéra Michala a Ruženy rod. Mudríkovej, býv. v Ľuboticiach

Ohlasujú sa po III. krát

RICHARD DEMČÁK, syn Jána a Jany rod. Majerčínovej, býv. v Prešove
ERIKA ĎURICOVÁ, dcéra Stanislava a Evy rod. Cvancigerovej, býv. v Ľuboticiach

Ohlasujú sa po II. krát

MATÚŠ OLEJNÍK, syn Jána a Alžbety rod. Kraviarovej, býv. v Ľuboticiach
MIROSLAVA LAŠOVÁ, dcéra Miroslava Ľaša a Miriam Juskovej, rod. Kubíkovej, býv. v Prešove

Ohlasujú sa po I. krát

Odporúčame ich do vašich modlitieb.

Ak by ste vedeli o zákony prekážke k tomuto sobášu, ohláste to na farskom úrade.

DOMÁCA ÚLOHA PRE DETI

Deti, na sv. omšu za účasti detí napíšte, nakreslite alebo vytvorte odpoveď na otázku: Ako sa volá najrozšírenejšia mariánska modlitba, ktorú sa v októbri modlíme pred sv. omšou?

Úloha č. 2: Napíšte na papier, o čom by sme mali na detských omšiach hovoriť.

FARSKÉ OZNAMY

- Dnes je **zbierka na kostolné potreby**. Pán Boh zaplať.
- Náš bohoslovec Jakub Farkaš sa rozhodol vrátiť sa do kňazského seminára a pokračuje vo formácii a príprave na diakonát a kňazstvo. Nezabudnime naňho v modlitbe.
- **Celoprešovská mládežnícka sv. omša** bude v piatok 12.10. o 18.00 hod. u Saleziánov na Bottovej ulici. Po sv. omši je možnosť zahrať si kalčeto.
- Tento týždeň začnú **biblické stretnutia**, na ktoré pozývame „starých“ aj nových členov – účastníkov. V Ľuboticiach bude v stredu 10.10. po sv. omši na obvyklom mieste v Domčekove. V Nižnej Šebastovej (po dlhšej prestávke) v piatok 12.10. po sv. omši na fare.
- Srdečne pozývame všetky dievčatá prvého až piateho ročníka ZŠ na **filmové popoludnie**, ktoré sa uskutoční v sobotu 13.10. od 16.00 hod. do 18.00 hod. v Srdiečku pri fare. Čaká vás nielen zaujímavá rozprávka, ale tešia sa na vás aj vzácní hostia.
- Z príležitosti završenia fatimských posolstiev sa 13. októbra 2018 o 16.30 hod. uskutoční na Prešovskej Kalvárii Celomestské večeradlo modlitby s Pannou Máriou.

LITURGICKÝ PREHĽAD NA 27. TÝŽDEŇ v CEZROČNOM OBDOBÍ

Pondelok 8.10.				
	Farský kostol	18.00 hod.		† Peter Uhľár
Utorok 9.10.				
	Farský kostol	9.00 hod.		† Marek
	Podhradík	18.00 hod.	<i>detská</i>	† Peter
	Vyšná Šebastová	18.00 hod.	<i>detská</i>	† z rod. Baranovej a Vilčekovej
Streda 10.10.				
	Farský kostol	18.00 hod.		† Anton Jendruš
	Ľubotice	18.00 hod.		† Michal Kožár
Štvrtok 11.10.				
	Farský kostol	18.00 hod.	<i>detská</i>	† Viktor
	Vyšná Šebastová	18.00 hod.		† Jozef Varga, Jozef Tkáč
	Ľubotice	18.00 hod.	<i>detská</i>	ZBP Beáta, Milan a ich dvojčičky Barbora a Tamara 18 r.
Piatok 12.10.				
	Farský kostol	18.00 hod.		ZBP Alena s rod.
	Ľubotice	18.00 hod.		ZBP Martin, Janka
	Severná	17.00 hod.		za živých členov ruženc.bratstva
Sobota 13.10.				
	Farský kostol	8.00 hod.		† Vladimír, Ladislav, Katarína, Albert, Anna, Ján
	Ľubotice	10.30 hod.		ZBP pre jubilantov 70., 75., 80., 85., 90. r.
Nedeľa 14.10.	28. cezročná nedeľa			
	Farský kostol	8.00 hod.		ZBP Dušan a Helena, 50.výr.sob.
		10.30 hod.		ZBP Jana Šebešová 50 r.
	Ľubotice	7.30 hod.		ZBP Terézia s rod., 60 r.
		10.30 hod.		ZBP Anna Sirotňáková
	Vyšná Šebastová	9.15 hod.		za farnosť
	Podhradík	9.15 hod.		† rod. Semanová
Severná	9.15 hod.		† z rod. Kažíkovej	

Farský list – Informačný týždenník Rímskokatolíckej farnosti Najsv. Mena Ježiš a Mária v Prešove – N. Šebastovej. Vychádza v nedeľu. Dobrovoľný príspevok 0,10 €. Neprešlo jazykovou úpravou. Za vydanie je zodpovedný vdp. Stanislav Radvanský, farár. Adresa: Rím. kat. farský úrad, Slánska 21, 08006 Prešov – N. Šebastová, tel. 051 381 0045, web: www.niznasebastova.fara.sk, mail: funsebastova@gmail.com, úradné hodiny : PO, STR, PIA 16.00 – 17.00 hod. (okrem prvopiatkového týždňa).